

HØJESTERETS DOM

afsagt mandag den 2. december 2019

Sag BS-16632/2018-HJR
(1. afdeling)

DFIM
(advokat Christina Neugebauer)

mod

B
(advokat Esben Skjernov, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Lyngby den 20. december 2016 og af Østre Landsrets 10. afdeling den 4. december 2017.

Procesbevillingsnævnet har den 5. april 2018 meddelt tilladelse til anke til Højesteret af landsrettens bestemmelse om sagsomkostninger i adcitationssagen mellem B og DFIM.

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Thomas Rørdam, Jens Peter Christensen, Hanne Schmidt, Jens Kruse Mikkelsen og Anne Louise Bormann.

Sagen er behandlet skriftligt, jf. retsplejelovens § 387.

Påstande

Appellanten, DFIM, har nedlagt påstand om, at de idømte advokatomkostninger for sagens behandling for byret og landsret nedsættes til 40.000 kr. inkl. moms, subsidiært 50.000 kr. inkl. moms, og mere subsidiært 62.500 kr. inkl. moms.

Indstævnte, B, har påstået stadfæstelse, subsidiært at omkostningsbeløbet fastsættes til et beløb mindre end 100.000 kr., men større end 50.000 kr. inkl.

moms, og mere subsidiært at omkostningsbeløbet fastsættes til 50.000 kr. inkl. moms.

Supplerende sagsfremstilling

Af en mail af 2. januar 2017 fra advokat Jan Torp Hansen (der var advokat for B for byret og landsret) til advokat Karina Kalsbøll Aggerholm (der var advokat for DFIM for byret og landsret) fremgår bl.a.:

”Idet jeg henviser til vores drøftelse lige før jul, fremsender jeg til orientering foreløbig kopi af den ankestævning der senere d.d. forventes indleveret til Østre Landsret.

...

Samtidig kan jeg i forlængelse af vores drøftelse oplyse, at jeg forventer i forbindelse med ankesagen at have et tidsforbrug ud over den rene hovedforhandling på mellem 5 - 7 timer. Dette omfatter nærmere drøftelser med min klient, et muligt møde med DFIM, nødvendig skriftveksling med retten og parterne, berammelsesmøde samt indhentelse af nærmere oplysninger om min klients forhold og færden.

I den forbindelse tillader jeg mig at gå ud fra, at det vil være mest praktisk, at udarbejdelse af ekstrakt sker fra jeres side, samt at det også vil kunne aftales, at forelæggelse mv. af sagen i landsretten sker ved jer.

Da hovedforhandlingen i byretten tog en halv dag, og måske kan forventes at tage lidt længere i landsretten, anslår jeg et samlet tidsforbrug i niveauet 10 - 14 timer og dermed en samlet omkostning på 17. - 24.000,00 kr. excl. moms.

Det forudsættes herved, at retsafgifter for landsretten inddækkes forlods fra Deres klients side.”

Advokat Karina Kalsbøll Aggerholm svarede ved mail af 3. januar 2017 bl.a.:

”Jeg har nu fået bekræftelse fra min klient, som er indstillet på, at betale retsafgift og advokatomkostninger som skitseret i forbindelse med din klients ankesag.

...

Vil du oplyse, når retsafgiften er afholdt, herunder med kontooplysninger. Jeg vil herefter sørge for, at min klient refunderer dig beløbet.”

Advokat Nicolai Mailund Clan (som var den ansvarlige advokat for Karina Kalsbøll Aggerholm) rettede ved mail af 17. december 2017 henvendelse til advokat Jan Torp Hansen. Af mailen fremgår bl.a.:

“Der foreligger dom af 4/12-17, hvor der er tilkendt omkostninger, hvoraf en stor del skal betales til din klient. Kr. 246.300 til DFIM, hvoraf kr. 196.300 skal viderebetales til din klient - i beløbet er indeholdt kr. 96.300 i rets- og berammelsesafgift som allerede er betalt, og herunder kr. 100.000 til din førelse af retssagen i begge instanser. Netto er min klient herefter alene blevet tilkendt kr. 50.000, selvom arbejdet med sagens førelse i by- og landsret i det væsentligste har været forestået af min klient.

Vi aftalte i sin tid, at min klient betalte din klients rimelige omkostninger til sagens førelse, jeg mener det var kr. 25.000 i landsretten, herunder rets- og berammelsesafgift.

Kr. 100.000 er efter min opfattelse et meget for højt beløb at viderebetale til din klient, da sagens arbejde som sagt i det væsentligste har været forestået af mig og min klient i begge instanser, og jeg skal foreslå, at der betales kr. 50.000 til dit kontor fuldt og endeligt.

Alternativt må min klient indbringe omkostningsafgørelsen for Højesteret i morgen.”

Af mail af 22. februar 2018 fra advokat Jan Torp Hansen til advokat Nicolai Mailund Clan fremgår bl.a.:

“Som jeg tidligere og helt tilbage i december 2017 telefonisk har tilkendegivet, kan jeg på ingen måde skrive en regning på 100.000 kr. Den er snarere på maksimalt kr. 50.000 excl. moms for arbejdet med sagen i såvel byret som landsret. Jeg skal gerne lade dig og din klient tilgå kopi af afregning over for min klient, når denne foreligger, så der ikke opstår yderligere misforståelser, idet jeg bemærker, at jeg også gerne så sagen afsluttet og afregnet.

...

Men beløbet er ikke tilkendt mig, men min klient, således at det ikke er mig som disponerer over et beløb ud over mit salær. Hvilket min klient er udmærket klar over.

Mig bekendt foreligger der ikke regler, hvorefter en part skal returnere et tilkendt omkostningsbeløb, som ikke fuldt ud anvendes til fakturerede sagsomkostninger. Men hvis jeg ikke er tilstrækkelig opdateret på den front, hører jeg da meget gerne om det.

Ellers kræver det efter min bedste overbevisning et bindende skriftligt afkald fra min klient på, at han ikke ønsker at modtage et større kontantbeløb.”

Forklaringer

Til brug for Højesteret er der afgivet forklaringer af advokat Karina Kalsbøll Aggerholm, advokat Nicolai Mailund Clan og advokat Jan Torp Hansen.

Karina Kalsbøll Aggerholm har forklaret bl.a., at hun repræsenterede DFIM i den omhandlede sag i by- og landsretten, da hun var ansat som advokatfuldmægtig – og senere advokat – hos Jensen Neugebauer Advokater. Hun er nu ansat som advokat hos DFIM.

Sagen drejede sig om et personskadekrav i anledning af et færdselsuheld med en knallert den 29. august 2010. Ifølge politirapporten var det kun den skadelidte, A, der var til stede på ulykkestidspunktet, og der var derfor ikke umiddelbart en ansvarlig skadevolder. Knallerten var uforsikret. Skaden blev anmeldt til DFIM, som afviste sagen, fordi DFIM lagde til grund, at A havde været fører af knallerten. Den 14. juli 2014 modtog DFIM et brev fra As advokat, som anmodede om genoptagelse af sagen med henvisning til en vedlagt erklæring fra B om, at han havde været fører af knallerten, da ulykken skete, og at A var passager. DFIM fastholdt afvisningen, og A anlagde retssag mod DFIM. Hvis indholdet af Bs erklæring ville blive lagt til grund under retssagen, ville DFIM være erstatningsansvarlig over for A. DFIM ville i givet fald have et regreskrav over for B, og det var derfor relevant for DFIM at adcitere B. Det var Bs erklæring, der nødvendiggjorde inddragelsen af ham i sagen.

Det var svært at få fat i B, og han reagerede ikke på ad citationsstævningen før den 29. december 2015, hvor hun modtog et telefonopkald fra ham. Han ringede fra et fængsel. B bekræftede, at han havde modtaget ad citationsstævningen, og hun opfordrede ham til at søge advokatbistand. B blev efterfølgende repræsenteret af advokat Jan Torp Hansen, som deltog i et telefonisk retsmøde og indleverede ad citationssvarskrift og -duplik. I processkrifterne bestred B, at han havde været fører af knallerten, og anførte, at erklæringen var underskrevet for at hjælpe A. B fastholdt dette i sin forklaring for byretten.

Byretten tilsidesatte Bs forklaring og lagde i overensstemmelse med den skriftlige erklæring til grund, at B havde været fører af knallerten på

ulykkestidspunktet. A fik derfor medhold i hovedsagen mod DFIM, mens DFIM fik medhold i adcitationssagen mod B. Hun var ikke enig i dommen. Hun mente for det første, at kravet måtte være forældet, og for det andet, at det bevismæssigt måtte kunne lægges til grund, at indholdet af Bs skriftlige erklæring var falsk.

DFIM ønskede at anke dommen til landsretten, og hun drøftede med DFIM, at det ville være hensigtsmæssigt, hvis B deltog i ankesagen. Da DFIM havde vundet adcitationssagen, kunne DFIM imidlertid ikke anke over for B, og B havde ikke selv råd til at anke. Hun drøftede derfor med DFIM og advokat Jan Torp Hansen muligheden for, at DFIM afholdt Bs udgifter i forbindelse med ankesagen. DFIM ville have et estimat for, hvilke omkostninger de med en sådan aftale forpligtede sig til at dække, og i brev af 2. januar 2017 oplyste advokat Jan Torp Hansen et forventet tidsforbrug på 10-14 timer, svarende til et salær på 17-24.000 kr. ekskl. moms, for ankesagen. Han oplyste herudover, at han forudsatte, at DFIM betalte retsafgifter for B, udarbejdede ekstrakt og forelagde sagen for landsretten. Prisoverslaget lød rimeligt og lå inden for rammerne af, hvad DFIM ville gå med til at betale, hvilket DFIM bekræftede ved mail af 3. januar 2017.

Alle drøftelser vedrørende omkostninger foregik med advokat Jan Torp Hansen, og hun drøftede ikke omkostningsaftalen direkte med B. Det måtte hun slet ikke efter de advokatetiske regler. Advokat Jan Torp Hansen havde oplyst, at han var fast advokat for B og løbende talte med ham. Det var hendes indtryk, at advokat Jan Torp Hansen formidlede aftalen til sin klient. Efter anken til landsretten blev der afholdt et møde, hvor DFIM, advokat Jan Torp Hansen, B, advokat Nicolai Mailund Clan og hun selv deltog. På mødet drøftede de sagen, men ikke omkostningsaftalen, som på det tidspunkt var faldet på plads.

DFIM betalte retsafgifter for B som aftalt, ligesom hun forberedte og forelagde sagen for landsretten.

Det var hendes opfattelse, at omkostningsaftalen skulle gælde uanset udfaldet af ankesagen, og at aftalen dermed indebar, at der skulle ses bort fra en eventuel omkostningsafgørelse fra landsretten. Det blev ikke skrevet ned, men det var indikeret og lå implicit i aftalen. Aftalen blev ikke præsenteret for landsretten. Det var en udenretlig aftale mellem parterne, som der ikke var grund til at blande landsretten eller skadelidtes advokat ind i. Det ville se specielt ud, hvis det kom frem under ankesagen, at DFIM betalte Bs omkostninger, og det ville kunne medføre indsigelser fra skadelidtes advokat om troværdigheden af Bs forklaring.

Hun havde ikke forestillet sig, at aftalen skulle fraviges, hvis B fik medhold i ankesagen, og hun havde derfor ikke overvejet en situation, hvor B ville få

tilkendt sagsomkostninger. Hun og DFIM havde primært fokus på resultatet i hovedsagen og betydningen af Bs deltagelse og ikke så meget på omkostningerne. Hun blev overrasket over landsrettens omkostningsafgørelse og især over, at B ville have de tilkendte sagsomkostninger udbetalt. Efter aftalen skulle DFIM betale Bs udgifter, også hvis han fik medhold, men beløbet til dækning af Bs advokatudgifter skulle fastsættes ud fra det aftalte tidsforbrug.

Hun var ikke involveret i forløbet efter afsigelsen af landsrettens dom, da hun stoppede på advokatkontoret den 31. december 2017. Hun var heller ikke involveret i ankesagen i sin nye stilling som advokat hos DFIM.

Nicolai Mailund Clan har forklaret bl.a., at han er advokat og partner hos Jensen Neugebauer Advokater. I juni 2015 modtog de en ny sag fra DFIM, som var blevet stævnet af A. Karina Kalsbøll Aggerholm blev sagsbehandler og skulle derfor lave grundarbejdet på sagen. Han var den ansvarlige advokat.

Baggrunden for adcitationen af B var erklæringen om, at B havde været fører af knallerten, da ulykken skete, og at A havde været passager. Hvis erklæringen blev lagt til grund, ville DFIM være ansvarlig over for A, men DFIM ville kunne gøre regres over for B, fordi han havde ført den uforsikrede knallert. Det ville derfor være en advokatfejl, hvis de ikke havde adciteret B.

Det var vanskeligt at få B involveret i retssagen. Han sad ofte i fængsel og var svær at få fat på. Karina Kalsbøll Aggerholm forsøgte at få fat i B, men det lykkedes ikke, og han svarede heller ikke på adcitationsstævningen. På et tidspunkt modtog de besked fra retten om, at adcitationsstævningen var forkyndt for B, men fristen for adcitationssvarskrift blev vist sprunget. Efterfølgende meldte advokat Jan Torp Hansen sig som repræsentant for B, og han fik indtryk af, at det var Bs faste advokat i straffesager.

Den 17. maj 2016 talte han i telefon med advokat Jan Torp Hansen, som meddelte, at B ikke længere var indstillet på at forklare, at han havde været fører af knallerten. Han havde opfattelsen af, at den oprindelige skriftlige erklæring var urigtig, og at B alene havde underskrevet den, fordi han kendte eller var venner med A. Han antog, at B trådte tilbage fra erklæringen, da han indså den økonomiske risiko ved regreskravet. A var kommet alvorligt til skade ved ulykken, så der var tale om et stort personskadekrav. Det fremgik af adcitationssvarskriftet af 18. maj 2016, at B ikke stod ved indholdet af erklæringen, og det blev også gentaget af advokat Jan Torp Hansen på et telefonisk retsmøde den 19. maj 2016.

Han var utilfreds med byrettens dom, fordi han ikke troede på, at B havde været fører af knallerten. Udover, at B havde underskrevet erklæringen for at

hjælpe A, var der også et spørgsmål om, hvorvidt B havde haft udgang fra fængslet på ulykkestidspunktet og dermed, om B overhovedet kunne have været involveret i ulykken. DFIM havde fået medhold i regreskravet over for B, men han ville ikke være i stand til at betale.

DFIM kunne ikke anke dommen over for B, og advokat Jan Torp Hansen oplyste, at B ikke selv havde penge til at anke. Det mandede ud i, at Karina Kalsbøll Aggerholm havde drøftelser med DFIM og advokat Jan Torp Hansen om, at DFIM skulle afholde Bs udgifter til ankesagen. Han deltog ikke i indgåelsen af omkostningsaftalen. Hans opfattelse af aftalen var, at DFIM skulle dække Bs positive udgifter og et advokatsalær. Det var en samlet aftale for omkostningerne forbundet med sagen ved by- og landsretten, som skulle gælde uanset, hvad resultatet af ankesagen blev. Det var ikke tanken, at B skulle tjene penge på aftalen. Aftalen om tidsforbruget var beskrevet i en mail fra advokat Jan Torp Hansen, men blev ikke yderligere formaliseret. Han vidste ikke, om B var blevet gjort bekendt med aftalen. Han deltog i et møde med advokat Jan Torp Hansen, B, DFIM og Karina Kalsbøll Aggerholm, men de talte ikke om økonomi. Aftalen blev ikke forelagt for landsretten.

Landsrettens omkostningsafgørelse indebar, at DFIM skulle betale Bs retsafgifter på 96.300 kr. og et advokatsalær på 100.000 kr. Retsafgifterne var allerede afholdt af DFIM, men de var utilfredse med at skulle betale 100.000 kr. for advokatbistand. Det var i strid med den indgåede aftale, og det kunne ikke passe, at B skulle ende med at tjene penge på forløbet.

Han foreslog i mail af 17. december 2017 til advokat Jan Torp Hansen, at der i overensstemmelse med aftalen blev betalt 50.000 kr. for advokatbistand i begge instanser. Den 3. januar 2018 drøftede han omkostningsspørgsmålet telefonisk med advokat Jan Torp Hansen, herunder at advokat Jan Torp Hansens tidsforbrug ikke svarede til 100.000 kr. Den 12. februar 2018 skrev han til advokat Jan Torp Hansen, at han anerkendte, at det var en "balancegang at få en aftale på plads" med B. Det var hans forhåbning, at advokat Jan Torp Hansen kunne forklare for B, at der var indgået en aftale om omkostninger. Den 21. februar 2018 skrev advokat Jan Torp Hansen, at B ønskede at henholde sig til landsrettens omkostningsafgørelse. Han svarede den 22. februar 2018, at advokat Jan Torp Hansen "trak i land" i forhold til de tidligere drøftelser om tidsforbruget. Advokat Jan Torp Hansen skrev i en mail samme dag, at han maksimalt kunne skrive en regning på 50.000 kr. ekskl. moms for arbejdet med sagen i by- og landsret, men at B ikke var indstillet på at give afkald på det tilkendte beløb. Det var underligt at skrive, når der oprindeligt var indgået en aftale om advokatomkostningernes størrelse, og når der var enighed om, at advokat Jan Torp Hansen ikke havde forbrugt tid svarende til 100.000 kr. Advokat Jan Torp Hansen løb fra aftalen og brugte B som undskyldning.

Da advokat Jan Torp Hansen ikke ville stå ved aftalen, ansøgte de Procesbevillingsnævnet om tredjeinstansbevilling med henblik på at få ændret omkostningsafgørelsen i Højesteret. Det var advokat Christina Neugebauer, der udarbejdede ansøgningen, og han ved derfor ikke, hvorfor der ikke fremgik noget om omkostningsaftalen. Da tilladelsen blev meddelt, tilbød advokat Jan Torp Hansen at afslutte sagen på et mindre beløb end de 100.000 kr. Det var dog for sent, da de efterhånden havde brugt en del tid på spørgsmålet, og da de havde modtaget tilladelsen til at anke til Højesteret.

Jan Torp Hansen har forklaret bl.a., at han har været advokat siden 2000 og beskæftiget sig med både civile sager og straffesager. Han havde været advokat for B flere gange, primært i straffesager. B kontaktede ham et godt stykke tid efter modtagelsen af ad citationsstævningen. Det stod ikke klart for B, hvad det indebar, at han var adciteret i sagen, herunder at han kunne komme til at betale et større erstatningsbeløb.

Arbejdet med byretssagen bestod i indhentelse og gennemgang af sagsakter, drøftelser med B og udarbejdelse af processkrifter. Han havde også drøftelser med DFIM's advokater, Nicolai Mailund Clan og Karina Kalsbøll Aggerholm.

Da han modtog sagsakterne, blev han bekendt med Bs erklæring om, at han havde været fører af knallerten. B forklarede ham, at han kendte A, og at han havde underskrevet erklæringen, fordi han havde forstået, at det ville være en hjælp for A. Det stod klart for ham, at erklæringen var underskrevet som en tjeneste for A, og at B ikke havde været fører af knallerten.

B fragik erklæringen under retssagen, dels fordi indholdet ikke var rigtigt, dels fordi han blev klar over, at der var tale om noget mere end en vennetjeneste, og han var bekymret for, at det kunne få en ret betydelig økonomisk konsekvens for ham at stå ved erklæringen. Det var nok en abstrakt bekymring, for B havde ikke midler til at betale et erstatningsbeløb. B havde heller ikke midler til at betale en advokatregning, så han påtog sig sagen pro bono under hensyntagen til det længerevarende klientforhold kombineret med en forventning om, at B ville få medhold i byretten.

Da byretten dømte B til at friholde DFIM for erstatningskravet, undrede han sig over resultatet, fordi B under strafansvar havde forklaret, at erklæringen ikke var sand. Overvejelserne om at anke dommen blev dog ganske kortvarige, fordi B ikke havde økonomisk mulighed for at gå videre med sagen.

Advokat Karina Kalsbøll Aggerholm henvendte sig til ham og præsenterede muligheden for, at DFIM betalte Bs udgifter til en ankesag. Han forklarede til B, at aftalen muliggjorde anke til landsretten, og det var fint med ham. De indgik en aftale om, at DFIM skulle lægge ud for Bs retsafgifter og betale et

advokathonorar i tilfælde af, at landsretten stadfæstede byrettens dom. Han bekræftede indholdet af aftalen i brev af 2. januar 2017 til advokat Karina Kalsbøll Aggerholm, hvor han også gav en indikation af sit forventede tidsforbrug for ankesagen. Angivelsen af 17. - 24.000 kr. ekskl. moms var en sikring af, hvilket honorar han som minimum ville opnå for arbejdet med ankesagen. Det var en særskilt aftale, som sikrede hans honorar, og de drøftede ikke, om aftalen skulle forelægges for landsretten.

De aftalte ikke noget med hensyn til de omkostninger, som landsretten skulle tage stilling til. Det var logisk, at hvis B tabte ankesagen, ville han blive pålagt yderligere omkostninger, og så ville DFIM have mulighed for at kræve penge af B, herunder de retsafgifter, som DFIM havde lagt ud. Hvis B omvendt vandt sagen, ville han få tilkendt omkostninger for begge instanser. Omkostningsaftalen omfattede ikke det tilfælde, at ankesagen faldt ud til Bs fordel, idet rettens omkostningsafgørelse i så fald ville være gældende. Der er regler for, hvordan domstolene fastsætter sagsomkostninger. Der kan blive fastsat et beløb til dækning af advokatudgifter, der er både mindre og større end de reelle udgifter. Det var ikke et problem, at landsretten tilkendte B et beløb, der var større end hans reelle udgifter.

B havde dybest set ikke interesse i at anke byrettens dom, fordi han under alle omstændigheder ikke ville være i stand til at betale erstatning. Det var dog ikke ligegyldigt for B, at han havde underskrevet en usand erklæring. B ankede, fordi DFIM havde en interesse heri, og fordi anken pga. omkostningsaftalen ikke ville være forbundet med udgifter for ham. Pointen med omkostningsaftalen var ikke, at ankesagen under alle omstændigheder skulle ende omkostningsneutralt for B. Anke kunne forbedre Bs situation, og han kunne blive tilkendt sagsomkostninger.

Advokat Nicolai Mailund Clan kontaktede ham, da landsrettens dom var afsagt. Da han ringede tilbage den 18. december 2017, fik han fat i advokatfuldmægtig Isabell Olesen, og de drøftede muligheden for at nå frem til en anden fordeling af omkostningerne end landsrettens omkostningsafgørelse. Han nævnte, at han ikke kunne skrive en regning på 100.000 kr. til B, men at beløbet var tilkendt B. Han kunne ikke love, at han kunne nå at drøfte spørgsmålet med B inden ansøgningsfristen for tredjeinstansbevilling, og advokatfuldmægtigen konkluderede, at de måtte sende ansøgningen for en sikkerheds skyld. Den 3. januar 2018 talte han med advokat Nicolai Mailund Clan, som mente, at landsrettens omkostningsafgørelse var "skæv". Det synspunkt kunne han i princippet godt forstå.

Han drøftede omkostningsspørgsmålet med B. B var vant til at følge domstolsafgørelser over for ham i straffesager og mente derfor også, at han var berettiget til de 100.000 kr., som landsrettens afgørelse lød på.

Han havde forståelse for det anførte i ansøgningen om tredjeinstansbevilling, og han fremkom derfor ikke med bemærkninger til ansøgningen. Han var overrasket, da synspunktet om, at der skulle være indgået en bindende salæraftale, fremkom under processkriftvekslingen for Højesteret. Det var første gang han blev præsenteret for synspunktet om, at der forelå en fast salæraftale.

En eventuel afregning af sagen over for B afventer Højesterets afgørelse i sagen. Hvis Højesteret stadfæster landsrettens dom, vil han afregne ca. 50.000 kr. ekskl. moms for arbejdet med sagen i by- og landsretten. Der vil i så fald blive et beløb i overskud til B.

Anbringender

DFIM har anført navnlig, at A den 24. juni 2015 anlagde sag mod DFIM med påstand om, at DFIM var erstatningsansvarlig for de skader, han havde pådraget sig ved en færdselsulykke i august 2010. Ulykken involverede en uforsikret og uindregistreret knallert. A gjorde gældende, at B havde været fører af knallerten, mens han selv havde været passager. Han henviste navnlig til en erklæring fra B herom. Det var på denne baggrund, at DFIM adciterede B i sagen mellem A og DFIM med påstand om, at B skulle friholde DFIM, såfremt de blev dømt til at betale et beløb til A.

DFIM vandt ankesagen mod A. Som konsekvens af dette resultat blev B frifundet i adcitationssagen mellem B og DFIM, og DFIM blev pålagt at betale sagsomkostninger til ham.

Det følger af retsplejelovens § 312, stk. 1, at den tabende part skal erstatte de udgifter, sagen har påført modparten, medmindre parterne har aftalt andet. Dette udgangspunkt kan i medfør af § 312, stk. 3, fraviges, hvis særlige grunde taler for det. Efter retspraksis og bestemmelsens forarbejder er der grundlag for fravigelse, hvis den vindende part kan bebrejdes den usikkerhed med hensyn til faktiske forhold, som førte til sagsanlæg.

Inddragelse af B under sagen mellem A og DFIM var i det hele nødvendiggjort af Bs egen adfærd. Det var Bs løgnagtige erklæring, der dannede grundlag for sagsanlægget mod DFIM. Det er ikke korrekt, at B før sagens anlæg havde tilkendegivet, at DFIM kunne gøre regres mod ham, hvis DFIM blev dømt. Den tvivl, der førte til sagsanlægget mellem A og DFIM, beror på forhold, som B – som vindende part i adcitationssagen i landsretten – i det hele bar ansvaret for, og som DFIM som tabende part ikke have nogen indflydelse på.

Landsretten burde derfor have ophævet adcitationssagens omkostninger.

DFIM kunne for landsretten have nedlagt påstand om ophævelse af sagens omkostninger. Sagens parter havde imidlertid indgået en aftale, hvorefter DFIM havde accepteret at betale Bs udgifter til retsafgift samt rimelige og passende udgifter til dennes advokat, advokat Jan Torp Hansen. Aftalen omfatter, hvorledes der skal forholdes med omkostningerne i begge instanser uanset sagens udfald. DFIM ønsker fortsat at honorere aftalen, hvorfor der heller ikke for Højesteret nedlægges påstand om ophævelse af sagens omkostninger.

Det er absurd, at DFIM skulle have accepteret en aftale, der belønnede B og hans advokat i det tilfælde, at DFIM vandt hovedsagen i landsretten. Det ville betyde, at B ville tjene penge – på DFIM's bekostning – på en situation, hvor behovet for at anke dommen beroede på Bs optræden i byretten og den erklæring, han havde afgivet.

Efter aftalen skal DFIM betale sagsomkostninger baseret på det faktiske timeforbrug. På baggrund af oplysningerne om advokat Jan Torp Hansens skønnede timeforbrug og antageligt faktisk præsterede timer bør advokatomkostningerne ikke overstige 40.000 kr. inkl. moms.

B har anført navnlig, at sagsomkostninger i civile sager udmåles på objektive grundlag og uafhængigt af, hvad der måtte være aftalt mellem den enkelte part og dennes advokat. Omkostningsbeløbet i nærværende sag er udmålt under det interval, der er fastsat ved landsretspræsidenternes vejledende takster for sagsomkostninger i civile sager. Der er således taget højde for, at DFIM ved landsretssagen stod for ekstrahering, materialesamling og forelæggelse.

Det er DFIM, der har valgt at adcitere ham, og dermed DFIM, der har påtaget sig en risiko i relation til sagsomkostninger.

Udgangspunktet er, at en part, der frifindes efter at have adciteret en tredje mand med påstand om friholdelse, selv må bære de omkostninger, parten pålægges at betale til den adciterede.

Der foreligger ikke "særlige grunde", jf. retsplejelovens § 312, stk. 3, eller andre omstændigheder, som kan begrunde en fravigelse af dette udgangspunkt eller en yderligere nedsættelse af omkostningsbeløbet. Han har under hele forløbet støttet DFIM's frifindelsespåstand i relation til, om han var fører af knallerten. Han har ikke haft nogen indflydelse på den del af sagen, der vedrørte spørgsmålet om forældelse. Det var ikke nødvendigt for DFIM at adcitere ham. Han kunne være indkaldt til at afgive vidneforklaring under strafansvar. Han har således ikke givet anledning til adcitationssagen, og udfaldet af hovedsagen var blevet det samme, uanset om han havde deltaget som part eller vidne. Han har aldrig bestridt, at der kunne gøres regres mod ham, såfremt det blev lagt til grund, at han var fører af knallerten.

Det bestrides, at der med virkning for ham er indgået en omkostningsaftale, der har betydning for de omkostninger, landsretten har udmålt. Dette er ikke dokumenteret og har formodningen imod sig. Aftalen sikrede hans advokat et salær, hvis sagen også blev tabt i landsretten. Ikke andet. Aftalen begrænser ikke landsrettens omkostningsfastsættelse i forhold til DFIM eller ham selv. Dette understøttes af, at DFIM hverken over for landsretten eller Procesbevillingsnævnet påberåbte sig en sådan omkostningsaftale. Hvis det lægges til grund, at der foreligger en omkostningsaftale, vedrører den alene arbejdet for landsretten.

Hvis Højesteret finder grundlag for at ændre omkostningsafgørelsen, skal der udmåles et passende omkostningsbeløb under hensyn til sagens genstand, den medgåede tid og det opnåede resultat, herunder at sagen har været behandlet i to instanser.

Højesterets begrundelse og resultat

A kom i 2010 alvorligt til skade ved en knallertulykke. Knallerten var uforsikret. DFIM, som er en garantifond, der dækker skader forvoldt af bl.a. uforsikrede køretøjer, herunder skader på passagerer, skulle betale erstatning for hans personskade, hvis han var passager på knallerten, men ikke hvis han var fører af den. A havde ikke nogen erindring om de nærmere omstændigheder ved ulykken, og det var på daværende tidspunkt ikke umiddelbart muligt at fastslå disse omstændigheder.

B underskrev i 2014 en erklæring om, at han havde ført knallerten, og at han var villig til at afgive vidneforklaring herom under strafansvar. A anlagde herefter sag mod DFIM med påstand om erstatning, og DFIM adciterede B med påstand om, at han skulle friholde DFIM for ethvert beløb, som DFIM måtte blive dømt til at betale til A. For byretten forklarede B, at han ikke havde været fører af knallerten, og at han havde skrevet under på erklæringen, fordi han troede, at A dermed kunne undgå en fængselsstraf.

Byretten lagde til grund, at B havde været fører af knallerten. A fik derfor medhold i sin påstand om erstatning, og DFIM fik medhold i sin påstand over for B, om at han skulle friholde DFIM.

DFIM og B ankede byrettens dom, og ved landsrettens dom blev DFIM frifundet, idet landsretten ikke fandt det godtgjort, at B havde været fører af knallerten. Som følge heraf blev også B frifundet. Landsretten bestemte i dommen, at statskassen på vegne af A, som havde fri proces, skulle betale sagsomkostninger til DFIM for byret og landsret, og at DFIM skulle betale sagsomkostninger til B for byret og landsret med 196.300 kr., hvoraf 96.300 kr. var til dækning af retsafgift, og 100.000 kr. var til dækning af udgift til advokat.

Sagen for Højesteret angår fastsættelse af sagsomkostninger for så vidt angår udgift til advokat i forholdet mellem DFIM og B.

Efter retsplejelovens § 312, stk. 1, skal den tabende part betale sagsomkostninger til modparten, medmindre parterne har aftalt andet. Efter § 312, stk. 3, kan retten dog bestemme, at den tabende part ikke eller kun delvis skal betale sagsomkostninger til modparten, hvis særlige grunde taler for det. Det fremgår af forarbejderne til § 312 (Folketingstidende 2004-05, 2. samling, tillæg A, lovforslag nr. L 132, s. 5528), at udgangspunktet om, at den tabende part skal betale sagsomkostninger til den vindende part, blandt andet kan fraviges, hvis den vindende part i særlig grad har givet anledning til retssagen.

Højesteret finder, at B ved at afgive en bevidst urigtig erklæring om, at han havde været fører af knallerten, i særlig grad har givet anledning til, at DFIM blev sagsøgt, at DFIM adciterede B, og at sagen som følge af byrettens bevisresultat blev indbragt for landsretten. Højesteret finder det ikke godtgjort, at B forud for sagsanlægget eller under sagen tilkendegav over for DFIM, at han var enig i, at han skulle friholde DFIM, hvis retten lagde til grund, at han havde ført knallerten.

Højesteret finder på den anførte baggrund, at der i medfør af retsplejelovens § 312, stk. 3, er grundlag for at bestemme, at DFIM ikke skal betale sagsomkostninger til B for byret og landsret. DFIM har imidlertid – i lyset af en aftale om sagsomkostninger med B – nedlagt principal påstand om, at omkostningsbeløbet for byret og landsret fastsættes til i alt 40.000 kr. Højesteret tager derfor denne påstand til følge.

Efter sagens omstændigheder, herunder at DFIM ikke for landsretten gjorde gældende, at DFIM ikke skulle betale sagsomkostninger til B, finder Højesteret, at ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part for Højesteret.

THI KENDES FOR RET:

Landsrettens omkostningsafgørelse ændres, således at DFIM i sagsomkostninger for byret og landsret skal betale i alt 40.000 kr. til B.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part for Højesteret.

Det idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.

